

Дарка вгледіла її в тролейбусі — червневому, пітному, переповненому людьми й їхніми запахами: солодково-нестерпним, майже покійницьким — жіночим, і тяжким, трохи чи не кінським, зате, на диво, зовсім стравним і навіть, коли довго стояти впритул, збудним — чоловічим, — і от водно-мить усі запахи вимкнулись, зостався тільки тонко обведений світлом — до проявлених персикових ворсинок — дівочий профіль на сонячній стороні тролейбуса, весь такий кутастий, наче в натурниці Брака: із загонистим підйомом вилиць, із делікатною кирпою носика, з по-мулатськи віддугими губенятами й гострим немовлячим кулачком підборіддя, — примхлива, ламка геометрія, що ніби раз у раз вихоплюється творцеві з-під олівця і від одного погляду на яку заходиться серце, — як у дитинстві, коли береш до рук новісіньку ялинкову іграшку (...пам'ятаю, то була сліпучо-біла балерина в застиглому спурхові пачки і якомусь немислимо вигинистому леґато скляних рук і ніг, таких тендітних і крихітнопалих, що доторкнувшись до них своїм брутальним п'ятирічним пальчищем уже означало осквернити): такі обличчя катапультуються у світ мовби вмисно на те, щоб розворушити в нас нормально притуплене відчуття крихкості живого, — і ще й ця по-підлітковому не-

пропорційно довга (уже не Брак — Модільяні) шия насто-
роженого оленяти (оленя — від Олена: казати Лена, Ленка
чи Леночка, як казали всі, Дарці не повертався язик: Лена —
це Ленка-пенка й нічого більше, а ці заломи й кути, ці лінії,
що тягнуться надсадно, от-от увірвуться, — це щось зовсім,
зовсім іншого...), таку саму шию Дарка запам'ятала в роз-
стебнутому на два верхні гудзики (комірець штивний і та-
кож гострокутній, двокрилком розкинутий урозхрист по
плечах: мода сімдесятих) виріжку шкільної форми, — ах,
Ленця, Леник-Оленятко, у кабінеті хімії її місце було коло
вікна, і світло так само падало їй на обличчя й шию, аж до
темної западинки під другим гудзиком, що глибшала, коли
вона нахилила голову, підставляючи сонцеві персиковий
пушок на лівій щоці, — і щойно тут Дарці клацнуло, що це
не може бути вона, що тій, правдивій Ленці-оленяті мало б
бути, як і їй же самій, порядно за тридцять, — і все-таки
якимось дивом це була вона, повернена наново у своїй
навіть-не-двадцятилітній, вічно-підлітковій довершеності:
врода кожної жінки має (як кожна статура — ідеальний
розмір, щодо якого кілограмом більше чи менше — все на
гірше), свій від роду запрограмований ідеальний вік — той,
у якому розкривається найповніше і який може промчати
водномить, як у пустельних квітів-ефемерид, а може в щас-
ливій незмінності тривати роками, залежно від догляду
й поливання (так оптимістично міркує собі Дарка, чий ви-
датки на поливання, тобто на креми й лосьйони, віднедав-
на почали перевищувати видатки на одяг), — Ленці згори
однозначно приділено було підлітковий сайз, і хто знає, на
що потім перетворило її життя? Ленця, оленятко. Отроко-
виця — ось точне слово.

Ленця-не-Ленця з сонячної сторони тролейбуса врешті
відчуває, що на неї дивляться, й повертає голову (метели-

ковий стріп повіками, погляд гострий, як виставлений уперед лікоть: дивись, казала Ленця, швидко-швидко за-кочуючи рукав, дивись, які гострі, хочеш помацати?.. І ось тут теж... — відслоняючи коміра, ще дужче, схарапудженіше витягаючи шию, щоб продемонструвати свої кубістично насторчені ключиці: затамований віддих, погляд завмерлий, чужий і трошки зляканий — чи то власною довірливою відвагою, чи твоїми непередбачуваними діями: любиш, не любиш, плюнеш, поцілуєш?..). Звичайно ж, це не вона, і ця не таке вже й дівчисько, як видавалося в профіль, — Дарка відводить очі, чемно туплячись за вікно, де якраз вигулькує з-поміж поплямленої сонцем зелені Маріїнського парку кам'яний бовванчик Ватутін, тупо-округлий, лисий і самовдоволенний, — скульптурний епіграф до цілої хрущовської доби: ровесничок, подумки форкає Дарка, і цієї самої миті нагло розуміє, що на шкільний збір випускників (цупка листівка-розгортка із золотим тисненням «Запрошення», вийнята позавчора з поштової скриньки і непевно відкладена набік — буде ще час подумати...) вона таки, хай йому грець, піде, хоч її й наперед підмлює від нудьги: що може бути цікавого в цьому жалюгідному акті самоствердження, кожного зокрема, перед лицем власного отроцтва, що цікавого в сивіючих і лисіючих дядьках, радих на часинку обернутись на хлопчаків, і штучно вистроєних цьотках, які крадьки ревниво пасуть зором твої зморшки в надії, що в них їх куди менше?.. Але вона піде — що б не сталося з Ленцею-оленятком, вона мусить це знати.

* * *

Одного разу Дарці потрапила на очі стаття якогось американського ґендерного мудрагеля, де ледве не за аксіому